

ข้อมูลประเทศพม่า

(The Republic of the Union of Myanmar)

2.2.2. ประเทศพม่า (The Republic of the Union of Myanmar)

1) ข้อมูลทั่วไป

1.1. สภาพทางภูมิศาสตร์

ประเทศพม่า มีชื่ออย่างเป็นทางการว่า สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (The Republic of the Union of Myanmar) เป็นประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และคาบสมุทรอินโดจีนซึ่งมีขนาดใหญ่ที่สุด มีพื้นที่ทั้งหมด 676,578 ตารางกิโลเมตร (ใหญ่กว่าประเทศไทยประมาณ 1.3 เท่า) ประกอบด้วยพื้นที่น้ำ 20,760 ตารางกิโลเมตร และพื้นที่ดิน 657,740 ตารางกิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับ ทิเบตและแคว้นยูนนานของประเทศจีน

ทิศใต้ ติดกับ ประเทศไทย

ทิศตะวันออก ติดกับ ประเทศจีน ลาว และไทย

ทิศตะวันตก ติดกับ ประเทศอินเดีย บังกลาเทศ

▪ ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของพม่า ตั้งอยู่ตามแนวอ่าวเบงกอลและทะเลอันดามัน จึงทำให้มีชายฝั่งทะเลยาวถึง 2,000 ไมล์ และมีหาคที่สวยงามเก่าแก่บริสุทธิ์อยู่หลายแห่ง ส่วนภูมิประเทศทางตอนกลางเป็นพื้นที่ราบล้อมรอบด้วยพื้นที่สูงชัน พื้นที่สูงขรุขระ มีจุดสูงสุดอยู่ที่ Hkakabo Razi โดยมีความสูง 5,881 เมตรเหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง

รูปที่ 1 แผนที่ภูมิประเทศแสดงตำแหน่งที่ตั้งของประเทศพม่า

■ ลักษณะภูมิอากาศ

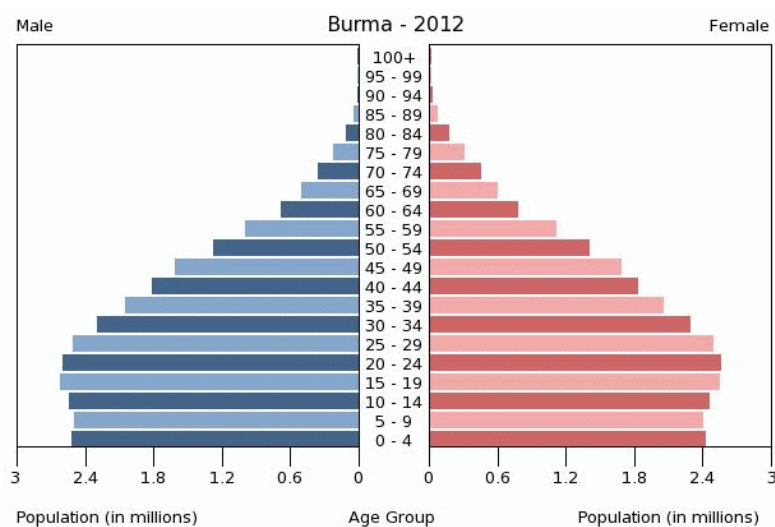
สภาพภูมิอากาศส่วนใหญ่ในบริเวณที่เป็นเทือกเขาสูงทางตอนกลางและตอนเหนือของประเทศ จะมีอากาศแห้งและร้อนมากในฤดูร้อน ส่วนในฤดูหนาวอากาศจะเย็นมาก ตามชายฝั่งทะเลและบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำจะแปรปรวนในช่วงเปลี่ยนฤดู เพราะได้รับอิทธิพลของพายุดีเปรสชันเสมอ ทำให้บริเวณนี้มีฝนตกชุกหนาแน่นมากกว่าตอนกลาง หรือตอนบนของประเทศที่เป็นเขตเงาฝน มี 3 ฤดู คือ ฤดูฝน (พฤษภาคม – กันยายน) ฤดูหนาว (ตุลาคม – กุมภาพันธ์) และฤดูร้อน (มีนาคม – พฤษภาคม)

■ ทรัพยากรธรรมชาติ

- **ทรัพยากรป่าไม้** ครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ 50 ของพื้นที่ประเทศ
- **ทรัพยากรน้ำ** แม่น้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำอิระวดี (Irrawaddy) ชีสแตง (Sittang) และ สาละวิน (Salawin)
- **ทรัพยากรแร่ธาตุ**
  - **สินแร่** มีเป็นจำนวนมาก เช่น เหล็ก แมงกานีส โครเมียม นิกเกิล โคบอลต์ และโมลิบดีนัม พลวง ตะกั่ว สังกะสี ทองแดง ดีบุกและ ทังสแตน ทองคำ เป็นต้น
  - **อัญมณี** พม่าเป็นแหล่งแร่รัตนชาติที่มีชื่อเสียงระดับโลก พลอยทับทิม และหยกจักรพรรดิ
  - **น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ** จากการสำรวจพบว่ามีแร่เชื้อเพลิง แหล่งขนาดปานกลางหลายแห่งในพม่า

1.2. ลักษณะทางสังคมและประชากร

- **ประชากร** จำนวน 14.86 ล้านคน อัตราการเพิ่มของจำนวนประชากรเท่ากับ 1.69% ประกอบด้วยประชากรในเขตเมืองร้อยละ 20.19 และประชากรในชนบทร้อยละ 79.81 (ข้อมูลปี 2012)

รูปที่ 2 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามเพศในแต่ละช่วงอายุ

(จาก http://www.indexmundi.com/burma/age_structure.html)

- **ภาษา** ภาษาราชการคือ ภาษาพม่า และอังกฤษ ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 85 ใช้ภาษาพม่า เป็นหลัก ส่วนที่เหลือพูดภาษากระเหรี่ยง มอญ และจีนกลาง
- **ศาสนา** ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ
- **สังคมและวัฒนธรรม** ชาวพม่าเป็นชนชาติที่ยึดมั่นในขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่สั่งสมมาตั้งแต่อดีต การยึดมั่นในคุณค่าของอดีตเช่นนี้ทำให้ชาวพม่ายังคงดำเนินชีวิตตามแบบที่คนโบราณเคยยึดถือ โดยเฉพาะในเรื่องของจริยธรรม การนับถือศาสนา และการปฏิบัติตามประเพณีที่ได้รับการสืบทอดต่อกันมา
- **การแต่งกาย**
  - **ชาย** จะนุ่งลองจี (Longyi) มีลักษณะคล้ายโสร่ง ส่วนใหญ่เป็นลายสก๊อต ยาวตั้งแต่เอวหรือข้อเท้า สวมคู่กับเอ่งจีหรือไตโป่ง คือเสื้อที่สวมทับด้วยเสื้อคลุมคอกลมแขนยาวอีกทีหนึ่ง หากต้องแต่งกายอย่างเป็นทางการหรือไปงานสำคัญผู้ชายจะนิยมสวมกางเกงบาวน (Gaung Baung) หรือผ้าพันรอบศีรษะ แต่ปัจจุบันทำเป็นหมวกสำเร็จรูปเพื่อความสะดวกในการใช้งานมากขึ้น
  - **หญิง** นุ่งผ้าถุง ผ้าชิ้นยาวถึงข้อเท้าสวมเสื้อคอกลมแขนกระบอกยาวเป็นผ้าลูกไม้หลากลายสีบางครั้งก็นิยมสไบพาดไหล่เวลาไปวัดถ้าไปงานฉลองต่างๆ ผู้หญิงชาวพม่าจะนิยมใส่เครื่องประดับ

1.3. การเมืองการปกครอง

- **รูปแบบการปกครอง** ระบบสหภาพทหาร ปกครองโดยคณะทหารภายใต้สภาพสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐ (State Peace and Development Council – SPDC) โดยมีประธาน SPDC เป็นประมุขประเทศ และมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาล
- **การแบ่งเขตการปกครอง** แบ่งเป็นการปกครองเป็น 7 รัฐ (State : เขตของชนกลุ่มน้อย) และ 7 ภาค (Division : เขตของชนเชื้อสายพม่า)

- **เมืองหลวง** คือ เนปีดอว์ (Nya Pyi Daw)
- **เมืองสำคัญ** ได้แก่
  - **กรุงย่างกุ้ง** กรุงย่างกุ้งมีเขตนิคมอุตสาหกรรมที่มีความพร้อมด้านสาธารณูปโภคมากกว่าเมืองอื่นๆ นอกจากนี้ยังมีโบราณสถานและแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญเชิงประวัติศาสตร์ เช่น พระบรมธาตุ ชเวดากอง พระเจดีย์สุเล พระเจดีย์โบตตะกอง พระพุทธไสยาสน์เซาตาจี และตลาดไประโยค หรือสก็อตมาร์เก็ต เป็นต้น
  - **เมืองหงสาวดี** เป็นเมืองท่องเที่ยว มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และศิลปะ วัฒนธรรม โบราณสถานที่สำคัญได้แก่ พระเจดีย์ชเวมอดอว์(พระธาตุมุเตา) พระราชวังบุเรงนอง พระพุทธไสยาสน์ชเวตาเลียว พระเจดีย์ไจ้ปูน เป็นต้น
  - **เมืองท่าตอน** เป็นเมืองชายฝั่งทะเลทางตอนใต้ของเมียนมาร์ที่มีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเก่าแก่ โดยชาวมอญเป็นชนเผ่าแรกที่สร้างอารยธรรมขึ้นเป็นเอกลักษณ์ของตนในดินแดนนี้ และได้สถาปนาอาณาจักรสุวรรณภูมิขึ้นเป็นอาณาจักรแห่งแรกบริเวณใกล้เมืองท่าตอน
  - **เมืองเมะละหม่าง** เป็นเมืองตากอากาศที่มีชื่อเสียงของประเทศ
  - **เมืองเมียวดี** เป็นเมืองชายแดนด้านตะวันออกของพม่า เป็นตลาดการค้าชายแดนที่สำคัญในการกระจายสินค้าจากประเทศไทยไปยังเมืองต่างๆ ของพม่า
  - **เมืองพุกาม** เป็นเมืองประวัติศาสตร์ที่สำคัญของเมียนมาร์ เรียกอีกชื่อว่า ดินแดนแห่งเจดีย์หมื่นองค์ ซึ่งปัจจุบันองค์การยูเนสโกได้ขึ้นทะเบียนให้เป็นเมืองมรดกโลก“World Heritage Sites” สามารถเที่ยวได้ตลอดทั้งปี

- **เมืองพินอูห์วิน** ตั้งอยู่ในเขตปริมณฑลของมณฑลทะเล มีพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การทำการเกษตรโดยเฉพาะพืชที่ปลูกบนพื้นที่ที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 4,000 เมตร เช่น กาแฟ
- **เมืองตานต่วย** อยู่ริมฝั่งอ่าวเบงกอล และมีหาดงาปาลี (Ngapali) ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อของพม่า
- **เมืองมณฑลทะเล** เมืองใหญ่อันดับสองที่เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจเขตพม่าตอนบน (รัฐชิน รัฐกะฉิ่น และรัฐฉาน) และเป็นเส้นทางการค้าระหว่างอินเดียกับจีนเป็นเมืองพม่าถือว่าเป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมและพุทธศาสนา

2) ศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจ

2.1. ภาวะทางเศรษฐกิจ

ประเทศเมียนมาร์ เป็นประเทศกำลังพัฒนาขั้นต่ำหรือมีรายได้เฉลี่ยต่อคนอยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก ด้านเกษตรกรรมถือว่าเป็นอาชีพหลักของชาวเมียนมาร์ เขตเกษตรกรรม คือ บริเวณดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำเอยวดี และแม่น้ำสะโตง โดยมีการปลูกข้าวเจ้า ปอกระเจ้า อ้อย และพืชเมืองร้อนอื่นๆ ด้านการทำเหมืองแร่ ในภาคกลางตอนบนมีน้ำมันปิโตรเลียม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขุดแร่หิน สังกะสี และภาคตะวันออกเฉียงใต้ ทำเหมืองดีบุก การทำป่าไม้ โดยมีการทำป่าไม้สักทางภาคเหนือ ส่งออกขายและส่งออกตามแม่น้ำเอยวดีเข้าสู่ย่างกุ้ง ด้านอุตสาหกรรมกำลังมีการพัฒนาอยู่บริเวณตอนล่างของประเทศ เช่น ย่างกุ้ง

ตารางที่ 1 แสดงตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจของประเทศพม่า

Myanmar Economic Indicators, fiscal year 2007/08-2012/13						
Item	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12 ^e	2012/13 ^e
GDP in billions of kyats	23,336	28,778	32,351	36,436	39,719	44,797
GDP in millions of U.S. dollars	20,182	31,367	35,225	45,380	51,444	53,140
Real GDP (IMF staff estimate)	5.5	3.6	5.1	5.3	5.5	6.3
CPI (end of period)	28.8	9.2	7.1	8.9	5.0	6.1
Budget balance	-3.8	-2.4	-5.2	-5.5	-6.0	-5.3
Broad money	21.0	23.4	34.8	36.3	26.3	28.6
Domestic credit	22.1	24.0	34.8	34.4	25.1	28.0
Trade balance (Million of dollars)	924	302	72	796	-10	-1,313
Current account balance	-99	-1,038	-991	-590	-1,331	-2,120
Gross official reserves	2,039	2,254	2,909	3,309	3,818	5,071
(in months of total imports)	3.2	3.5	3.8	3.5	3.3	4.0
Total external debt	12,305	12,744	13,207	13,643	14,632	12,251
Official exchange rate (kyat per U.S. dollar)	5.2	5.8	5.7	5.4	5.2	n.a.
FEC (parallel) rate (kyat per U.S. dollar)	1,110	992	1,004	861	824	864

e = ประมาณการ
Source: IMF country report, January 2013

ที่มา : รายงานเศรษฐกิจการเงินสาธารณะรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ปี 2555 โดยส่วนเศรษฐกิจภาคธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ

2.2. นโยบายการค้าต่างประเทศ

พม่าได้มีนโยบายเร่งพัฒนาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานภายในประเทศ เพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและการลงทุนจากต่างประเทศ ตลอดจนเน้นความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดต่อกัน ได้แก่ จีน ลาวและไทยไปพร้อมกัน เพื่อรองรับการเจริญเติบโตภาคเกษตรกรรมและภาคบริการ (การท่องเที่ยว) อย่างไรก็ตาม แผนพัฒนาเศรษฐกิจในอดีตจะมุ่งเน้นในการพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมเป็นหลัก ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจากอดีตมาจนถึงปัจจุบันเมียนมาร์ได้ใช้ระบบเศรษฐกิจหลายระบบ เริ่มจากระบบตลาดเสรี (Free market system) ระหว่างปี 2429 - 2491 ในยุคอาณานิคมของสหราชอาณาจักรมาเป็นระบบเศรษฐกิจแบบผสมผสาน โดยให้แรงขับเคลื่อนทางการตลาดมีบทบาทสำคัญในกระบวนการพัฒนา ต่อมาระหว่างปี 2505 - 2531 เป็นระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม และในปี 2531 จนถึงปัจจุบันหลังจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สภาสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐ (State Peace and Development Council (SPDC)) ได้กำหนดให้ใช้

ระบบเศรษฐกิจแบบกลไกตลาด SPDC ได้ปฏิรูปมาตรการต่างๆเพื่อแก้ไขปัญหาสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ และสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศได้ก่อนที่เมียนมาร์จะกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติอย่างชัดเจน ได้มีนโยบายเร่งพัฒนาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานภายในประเทศเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและการลงทุนจากต่างประเทศ ตลอดจนเน้นความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดต่อกัน ได้แก่ จีน ลาวและไทยไปพร้อมกัน เพื่อรองรับการเจริญเติบโตภาคเกษตรกรรม และภาคบริการ (การท่องเที่ยว) อย่างไรก็ตาม แผนพัฒนาเศรษฐกิจในอดีตจะมุ่งเน้นในการพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมเป็นหลักภายใต้การปกครองโดยสภาพสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐ (SPDC) สภาพทางเศรษฐกิจของประเทศได้ขยายตัวขึ้น กล่าวคือในปี 2532 - 2534 เศรษฐกิจเริ่มกระเตื้องขึ้นเล็กน้อย หลังจากอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจก่อนหน้านี้ติดลบต่อเนื่องกัน 3 ปี และจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับแรก(2535 - 2538) อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติหรือ GDP อยู่ที่ 7.5% และจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 2 (2539 - 2543) อัตรา

การเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติหรือ GDP โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 8.5% สำหรับในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 (2544 - 2548) อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติหรือ GDP อยู่ที่ 10.5% แผนพัฒนาฉบับที่ 4(2549 - 2553) อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติอยู่ที่ 8% รัฐบาลเมียนมาร์ได้ดำเนินนโยบายระบบเศรษฐกิจเสรี โดยให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการผลิต การจัดการ รวมทั้งได้เปิดประเทศให้มีการค้าเพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยลักษณะของนโยบายด้านการค้า ดังนี้คือ

1. ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร โดยการเพิ่มพื้นที่เพาะปลูก (ไม่ใช่การเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่) ทำให้ผลผลิตและการส่งออกของพืชเศรษฐกิจบางชนิด เช่น ข้าว ธัญพืช ฝ้าย อ้อย งา ถั่ว และดอกทานตะวันเพิ่มขึ้นอย่างไรก็ตาม นโยบายดังกล่าว ยังไม่สามารถดำเนินการได้ผลเต็มที่ เนื่องจากรัฐบาลเมียนมาร์ควบคุมราคาพืชเศรษฐกิจหลัก เช่น ข้าว และอ้อย

2. ส่งเสริมการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า เช่น น้ำมัน (edible oil) และกระดาษ เพื่อลดการขาดดุลการค้าและรักษาปริมาณเงินทุนสำรองต่างประเทศ

3. ขยายภาคอุตสาหกรรมการผลิตให้หลากหลาย โดยรัฐบาลเมียนมาร์ให้การส่งเสริมรัฐวิสาหกิจของเมียนมาร์ในการผลิต เครื่องจักรยานพาหนะและอุปกรณ์ โทรทัศน์ อุปกรณ์สื่อสาร สิ่ง

ทอ เครื่องใช้ไฟฟ้า น้ำตาล ยาง ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ และผลิตภัณฑ์จากไม้ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลเมียนมาร์ ไม่ได้ให้การสนับสนุนในด้านนี้ต่อภาคเอกชน หรือนักลงทุนต่างชาติ

กฎระเบียบทางการค้าที่สำคัญ

มาตรการนำเข้า - ส่งออก

ผู้ทำธุรกิจนำเข้าส่งออกสินค้า ต้องยื่นจดทะเบียนเป็นผู้นำเข้าส่งออกที่สำนักงานทะเบียนนำเข้า - ส่งออก (Export Import Registration Office) กระทรวงพาณิชย์ของเมียนมาร์ ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนธุรกิจนำเข้า - ส่งออก เป็นเงิน 50,000 และ 100,000 จ๊าด โดยมีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ 1 และ 3 ปี ตามลำดับ ผู้ที่จะทำธุรกิจนำเข้า-ส่งออกสินค้า จะต้องยื่นขอจดทะเบียนเป็นผู้นำเข้าและส่งออกที่สำนักงานทะเบียนนำเข้า-ส่งออก(Export-Import Registration Office) กรมการค้าพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์

คุณสมบัติของผู้นำเข้าและส่งออก

- บุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติเมียนมาร์หรือที่แปลงสัญชาติเป็นเมียนมาร์ (Naturalized Citizenship)
- ห้างหุ้นส่วน บริษัทที่จัดตั้งในเมียนมาร์
- ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทร่วมทุน ที่จัดตั้งขึ้นภายในกฎหมายการลงทุนต่างประเทศของเมียนมาร์
- สหกรณ์ที่จดทะเบียนภายใต้กฎหมายสหกรณ์ของเมียนมาร์ในปี 2533

สิทธิของผู้จดทะเบียน

- สามารถส่งออกสินค้าทุกชนิด ยกเว้น ไม้สัก น้ำมันปิโตรเลียมก๊าซธรรมชาติ ไข่มุก หยก อัญมณี แร่ธรรมชาติ และสินค้าอื่นๆ ที่ระบุว่าสามารถดำเนินการได้โดยหน่วยงานรัฐวิสาหกิจแต่เพียงผู้เดียว
- สามารถนำเข้าสินค้าทุกชนิดตามเงื่อนไขของกฎระเบียบที่ระบุไว้ ยกเว้นสินค้าที่เป็นสินค้าห้ามนำเข้า
- สามารถจำหน่ายสินค้าในตลาดภายในประเทศได้
- สามารถยื่นขอหนังสือเดินทางประเภทธุรกิจไปต่างประเทศได้

2.3. การเข้าร่วมองค์การระหว่างประเทศ

แม้ว่าประเทศเมียนมาร์จะถูกคว่ำบาตรจากองค์การสหประชาชาติ ห้ามมิให้มีการค้าขายสินค้ากับต่างประเทศ แต่ในทางปฏิบัติมาตรการดังกล่าวถูกนำไปปฏิบัติกับประเทศที่เป็นผู้นำทางด้านระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย อาทิ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และอังกฤษ เป็นต้น อย่างไรก็ตามในด้านมนุษยชนบางประเทศสามารถค้าขายกับประเทศเมียนมาร์ได้ตามความจำเป็น เช่น ประเทศที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเมียนมาร์ เป็นต้น

จากสถิติการค้าขายกับต่างประเทศของเมียนมาร์ พบว่า มีมูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยในปีงบประมาณ 2547 - 2548 มีมูลค่าการค้ารวมถึง 28,035.8 ล้านดอลลาร์ ในขณะที่ในปีงบประมาณ 2553 - 2554 มีมูลค่าสูงขึ้นไปถึง 3 เท่าของปีงบประมาณ 2547 - 2548 คือมีมูลค่าสูงถึง 84,615.2 ล้านดอลลาร์ ประเทศเมียนมาร์ส่งออกไปยังประเทศไทยในแต่ละปี สูงที่สุดเป็นอันดับ 1 ส่วนอินเดีย และจีน เป็นอันดับ 2 และ 3 ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกันประเทศเมียนมาร์มีการนำเข้าสินค้าจากประเทศสิงคโปร์มากเป็นอันดับที่ 1 ส่วนจีน และไทย มาเป็นอันดับ 2 และ 3 ตามลำดับ ด้านมูลค่าการค้ารวม พบว่าในปีงบประมาณ 2553-2554 ประเทศที่มีมูลค่าการค้ากับประเทศเมียนมาร์สูงที่สุดคือ ประเทศไทยโดยมีมูลค่าสูงถึง 25,181.1 ล้านดอลลาร์ รองลงมาคือ ประเทศจีน สิงคโปร์ และอินเดียตามลำดับ สินค้าส่งออกหลักของประเทศเมียนมาร์ ได้แก่ สินค้าขั้นปฐมภูมิ และวัตถุดิบจากธรรมชาติ อาทิ ก๊าซธรรมชาติ ไม้สัก เสื้อผ้า ถั่ว Matepe ไม้เนื้อแข็ง และแร่ธาตุ เป็นต้น โดยพบว่าก๊าซธรรมชาติเป็นสัดส่วนที่สูงมากของมูลค่าการส่งออก ทั้งนี้เนื่องจากประเทศเมียนมาร์อุดมสมบูรณ์ไปด้วยแหล่งพลังงานดังกล่าว ซึ่งเป็นที่ต้องการของประเทศต่างๆ สินค้านำเข้าส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าทุน อาทิ เครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่งที่ไม่ใช้ไฟฟ้า น้ำมันปิโตรเลียม เครื่องจักรและอุปกรณ์ไฟฟ้า ยารักษาโรค เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากเมียนมาร์ยังไม่สามารถผลิตสินค้าดังกล่าวเพื่อใช้ในประเทศตนเองได้ โดยสินค้านี้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศและขยายระบบสาธารณสุขภายในประเทศ

3) ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับไทย

3.1. ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจการค้า

ทางด้านเศรษฐกิจการค้าโดยทั่วไปของพม่า นั้น ปัจจุบันพม่ากำลังปรับเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ให้เข้ามาสู่ระบบตลาดมากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นการตอบรับกับการขยายตัวของเศรษฐกิจใน

ภูมิภาคเอเชียโดยเฉพาะการค้าของพม่า ซึ่ง จะทำการค้าขายกับประเทศในแถบเอเชียเป็นหลัก การค้าระหว่างไทยกับพม่ามีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละปี ทั้งนี้เนื่องจากพม่าเริ่มมีการเปิดประเทศมากขึ้น อีกทั้งทรัพยากรธรรมชาติของพม่าที่ยังคงมีความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ส่งผลต่อความต้องการวัตถุดิบเหล่านั้นเพื่อนำมาใช้ในการผลิตในอุตสาหกรรมภายในประเทศ

การค้าชายแดน

การค้าชายแดนไทยกับเมียนมาร์

ไทยมีแนวชายแดนติดต่อกันเป็นระยะทางยาวประมาณ 1,800 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 10 จังหวัด ได้แก่ แม่ฮ่องสอน เชียงราย เชียงใหม่ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนองการค้าหรือการทำธุรกรรมทางการค้าบริเวณชายแดนของทั้งสองประเทศมีรูปแบบการค้าตั้งแต่การค้าที่มีมูลค่าไม่สูงมาก เช่น การซื้อขายสินค้าเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนจนไปถึงการค้าที่มีมูลค่าสูงระหว่างหน่วยงานรัฐของทั้งสองประเทศ จังหวัดที่มีศักยภาพทางการค้ากับประเทศเมียนมาร์ ประกอบด้วย 7 จังหวัด ได้แก่ แม่ฮ่องสอน (ด่านศุลกากรบ้านห้วยผึ้ง) เชียงราย(ด่านศุลกากร แม่สาย) เชียงใหม่ (ด่านศุลกากรเชียงดาว) ตาก (ด่านศุลกากรแม่สอด) กาญจนบุรี (ด่านศุลกากรสังขละบุรี) ประจวบคีรีขันธ์ (ด่านศุลกากรบ้านสิงขร) และระนอง (ด่านศุลกากรระนอง) ส่วนจังหวัดที่ไม่มีการค้าชายแดนได้แก่ ราชบุรี เพชรบุรี และชุมพร เนื่องจากพรมแดนที่ติดต่อกันกับเมียนมาร์เป็นพื้นที่ป่า และไม่มีชุมชนอาศัยอยู่ทั้งนี้ หน่วยงานรับผิดชอบการค้าชายแดนของเมียนมาร์ คือ กรมการค้าชายแดน (Department of Border Trade: DOBT) ซึ่งปัจจุบันได้มีการจัดตั้งจุดบริการ One-Stop-Services ขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการค้าประเภทนำเข้าส่งออกชายแดนระหว่างประเทศ

จุดผ่านแดนถาวร

- 1) บริเวณข้ามแม่น้ำสาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ตรงข้ามเมืองท่าซี้เหล็ก รัฐฉาน
  - 2) บริเวณบ้านริมเมย หมู่ 2 ตำบลท่าสายลวด จังหวัดตาก ตรงข้ามเมืองเมียวดี
  - 3) บริเวณด่านตรวจคนเข้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดระนอง ตรงข้ามเมืองเกาะสอง
- 3.1 บริเวณท่าเทียบเรือสะพานปลา ตำบลบางรีน อำเภอเมืองจังหวัดระนอง

3.2 บริเวณปากน้ำระนอง ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองระนอง

3.3 บริเวณท่าเทียบเรือของบริษัทอันดามันคลับ จำกัดตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองระนอง

จุดผ่านแดนชั่วคราว

1) ด่านเจดีย์สามองค์ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

จุดผ่อนปรน

1) ท่าบ้านเหมืองแดง ตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

2) ท่าบ้านปางห้า ตำบลเกาะช้าง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

3) ท่าบ้านสายลมจอย ตำบลเวียงคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

4) ท่าบ้านเกาะทราย ตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

ลำดับที่ 1-4 อยู่ตรงข้ามเมืองท่าซี้เหล็ก รัฐฉาน

5) ด่านเจดีย์สามองค์ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี - อำเภอพญาทองสุข จังหวัดพิจิตร รัฐกะเหรี่ยง

6) ช่องทางบ้านห้วยต้นนุ่น หมู่ 4 ตำบลแม่กา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน - อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดดอยสะเก็ด รัฐฉาน

7) ช่องทางบ้านห้วยผึ้ง หมู่ 4 ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน - บ้านหัวเมือง รัฐฉาน

8) ช่องทางกิวผาวอก บ้านอรุโณทัย หมู่ 10 ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ - เมืองสาด รัฐฉาน

9) ช่องทางหลักแตง บ้านเปียงหลวง ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ - เมืองเตี๊ยะ รัฐฉาน

10) บ้านสบรวก ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ -บ้านมอต่อง จังหวัดมะริด เขตตะนาวศรี

3.2. ความสัมพันธ์ทางการทูต

ไทยและพม่ามีความใกล้ชิดในระดับรัฐบาลและประชาชน โดยมีความสัมพันธ์กว้างขวางในด้านการเมือง เศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม และมีการแลกเปลี่ยนการเยือนทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ

4) การลงทุนจากต่างประเทศ

กิจการที่ชาวต่างชาติมาลงทุน ได้แก่ ด้านเกษตรกรรม ด้านปศุสัตว์และประมง ด้านป่าไม้ ด้านเหมืองแร่ ด้านพลังงาน ด้านการผลิต ด้านการท่องเที่ยว ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร กิจการร่วมทุนกับรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ

4.1. นโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ

รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ(Foreign Direct Investment : FDI) และได้ประกาศใช้กฎหมายการส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ หรือ Myanmar Foreign Investment Law (FIL) โดยมีเป้าหมายให้นักลงทุน ลงทุนในทรัพยากรธรรมชาติของพม่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านการกระจายรายได้ประชากร พัฒนาฝีมือแรงงาน และพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตขั้นสูงในประเทศ เป็นต้น

4.2. การลงทุนจากต่างประเทศ

การลงทุนจากต่างชาติ จะต้องยื่นขออนุมัติโครงการลงทุนต่อ MIC ภายใต้กฎหมายการลงทุนของต่างชาติ (Foreign Investment Law : FIL) หลังจากนั้น MIC จะส่งมอบให้แก่คณะกรรมการพิจารณาการลงทุนจากต่างชาติ (Foreign Investment Commission : FIC) เป็นผู้พิจารณาอนุมัติโครงการ

รูปแบบการลงทุน ที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลพม่า มี 2 รูปแบบดังนี้

- การลงทุนที่ชาวต่างชาติถือหุ้นร้อยละ 100
- การร่วมทุน โดยนักลงทุนต่างชาติต้องมีสัดส่วนการลงทุนร่วมไม่น้อยกว่า ร้อยละ 35

ของมูลค่าการลงทุนรวม มี 2 ประเภท 1. การร่วมทุนกับรัฐบาลพม่า 2. การร่วมทุนกับเอกชนพม่า

โดยวัตถุประสงค์การลงทุนตามกฎหมาย FIL เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศ มีดังนี้

- เป็นการลงทุนที่ส่งเสริมและขยายการส่งออก
- เป็นการลงทุนที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและเงินลงทุนจำนวนมาก
- เป็นการลงทุนที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อสร้างและพัฒนาการใช้เทคโนโลยี
- เป็นการลงทุนขนาดใหญ่ที่สนับสนุนภาคการผลิตและภาคบริการ
- เป็นการลงทุนที่สร้างโอกาสการจ้างงานภายในประเทศ
- เป็นการลงทุนที่มีการทำงานเพื่อพัฒนาและประหยัดพลังงาน
- เป็นการลงทุนที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศสู่ระดับภูมิภาคได้

5) ระบบสาธารณูปโภค

5.1. ระบบคมนาคม

▪ ทางบก

ถนนในเมียนมาร์ส่วนใหญ่ขนานไปกับภูเขาและแม่น้ำ ทอดไปตามความยาวของประเทศ เช่นเดียวกับทางรถไฟ ถนนสายต่างๆ ที่สำคัญมีดังนี้ถนนสายเมียนมาร์ เป็นถนนสายสำคัญที่เชื่อมต่อระหว่างย่างกุ้งกับเมืองคุนหมิงซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของจีน มีความยาวในเขตเมียนมาร์ถึงเมืองมุเซ ประมาณ 1,160 กิโลเมตร และมีความยาวในเขตจีนจากมุเซถึงคุนหมิง ประมาณ 90 กิโลเมตรถนนสายนี้ผ่านเมืองต่างๆ คือ พะโค - ตองอู - ปินมานา - เมกติลา - มัณฑะเลย์ - เมเปียงกอดเต็ก - สปีอ - ลาไซ - แสหนวี - มูเซ รวมความยาวทั้งสิ้นประมาณ 2,140 กิโลเมตร

▪ ทางน้ำ

การคมนาคมขนส่งทางน้ำภายในประเทศ นับว่ามีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศเมียนมาร์เป็นอย่างมาก และยังเป็นเส้นทางคมนาคมหลักมาตั้งแต่อดีต เนื่องจากพื้นที่บริเวณปากแม่น้ำอิระวดีมีทางน้ำอยู่มากมาย และเป็นเขตที่มีประชาชนพลเมืองอาศัยอยู่หนาแน่นที่สุดเมียนมาร์มีแม่น้ำสายสำคัญ 4 สาย ดังนี้

1. แม่น้ำเอยาวดี (Ayeyarwaddy) (ชื่อเดิมคืออิระวดี) เป็นแม่น้ำที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจสูงสุดของประเทศ มีความยาว 2,170 กิโลเมตร

2. แม่น้ำตาลวิน (Thanlyin) เดิมเรียกสาละวินมีความยาว 1,270 กิโลเมตร โดยไหลมาจากทิเบตผ่านมณฑลยูนนานและประเทศไทย มาออกทะเลอันดามันที่มณฑลเมาะลำไย

3. แม่น้ำซิทตวง (Sittaung) ไทยเรียกว่าแม่น้ำสะโตง มีความยาว 400 กิโลเมตร อยู่ภาคกลางฝั่งตะวันออกของประเทศ ไหลมาทางทิศใต้จากที่ราบสูงฉานมาออกทะเลอันดามันที่อำเภอมาตาบัน (Martaban) แม่น้ำซิทตวงเป็นเส้นทางขนส่งไม้ซุงโดยเฉพาะไม้สักเพื่อการส่งออก

4. แม่น้ำชินวิน (Chindwin) มีความยาว 960 กิโลเมตร ไหลจากทิศเหนือไปทิศใต้ของประเทศมาบรรจบกับแม่น้ำเอยาวดีที่มณฑลทะเลญ่ นอกจากนี้ เมียนมาร์มีความยาวชายฝั่งทะเล 2,832 กิโลเมตร

ท่าเรือที่สำคัญอยู่ที่ย่างกุ้งที่ซิทตวง (Sittway) เจ้าฟิว (Kyau Kphyu) ตานต่วย (Thandwe) ในรัฐยะไข่ ท่าเรือปะเตง (Patheingyi) ในมณฑลเอยาวดี ท่าเรือเมาะละหม่ง (Mawlamyaing) ในรัฐมอญ ท่าเรือทวาย (Dawei) ท่าเรือเมก (Myeik) ท่าเรือก่อตาว (Kawthaung/เกาะสอง) ในมณฑลตะนาวศรี ท่าเรื่อน้ำลึก เมียนมาร์ได้ตระหนักถึงความต้องการท่าเรื่อน้ำลึก

สำหรับการค้าในอนาคต จึงมีโครงการพัฒนาท่าเรื่อน้ำลึกหลายโครงการ ได้แก่

1. โครงการท่าเรื่อน้ำลึก Kyaupyu ที่รัฐยะไข่
2. โครงการท่าเรื่อน้ำลึก Kalegawk อยู่ระหว่างเมืองเมาะละหม่งและเมืองเยในรัฐมอญ
3. โครงการท่าเรื่อน้ำลึกทวาย อยู่ใกล้เมืองทวายในมณฑลตะนาวศรี
4. โครงการท่าเรื่อน้ำลึก Bokyin อยู่ระหว่างเมือง Myeik กับ Kawthaung ในมณฑลตะนาวศรี

■ การคมนาคมทางรถไฟ

เมียนมาร์มีเส้นทางรถไฟความยาวรวมกว่า 40,007 กิโลเมตร โดยมีศูนย์กลางเส้นทางรถไฟอยู่ที่กรุงย่างกุ้ง เส้นทางสายหลัก คือ สายย่างกุ้ง-มณฑลทะเลญ่ ระยะทางรวมประมาณ 716 กิโลเมตร ซึ่งเป็นขบวนรถไฟที่ได้มาตรฐานที่สุดในประเทศ

■ ทางอากาศ

เมียนมาร์มีท่าอากาศยานภายในประเทศมากถึง 84 แห่ง โดยมีสายการบินที่สำคัญ ได้แก่

- สนามบินนานาชาติ มี 2 แห่ง คือ ที่กรุงย่างกุ้ง และเขตมัณฑะเลย์ปัจจุบันมีสายการบินหลายสายที่มีเที่ยวบินไปยังเมียนมาร์ อาทิ การบินไทย แอร์เอเชีย มีเที่ยวบินจากกรุงเทพฯ ไปกรุงย่างกุ้งทุกวัน บางกอกแอร์เวย์ Indian Airline และ Malaysia Airline เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีเที่ยวบินตรงจากกรุงย่างกุ้งไปยังเมือง/ประเทศต่างๆ อาทิ กรุงเทพฯ-จาการ์ตา (เมืองหลวงของอินโดนีเซีย) ฮองกง สิงคโปร์ กัวลาลัมเปอร์ (เมืองหลวงของมาเลเซีย) कुหนิง (เมืองหลวงของมณฑลยูนนานของจีน) ลอนดอน (เมืองหลวงของสหราชอาณาจักร) โอซากา (ญี่ปุ่น)

- สายการบินประจำชาติของเมียนมาร์ได้แก่ Myanmar Airways International ให้บริการเที่ยวบินระหว่างประเทศ สำหรับสายการบินในประเทศ เช่น Air Mandalay, Air Bagan และ Yangon Airways ที่มีเที่ยวบินส่วนใหญ่ไปยังเมืองต่างๆ ในเมียนมาร์

5.2. ระบบโทรคมนาคม

ระบบโทรคมนาคมในพม่า ถือว่าด้อยพัฒนา เมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค โดยมีประชาชนเพียง 110,000 คน จาก 60 ล้านคน ที่เข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ต

กิจการโทรคมนาคมและไปรษณีย์ รัฐบาลเมียนมาร์เป็นผู้ควบคุมกิจการทั้งหมด ในช่วงปี 2550 ได้มีการติดตั้งสายส่งโทรคมนาคมถึง 503,900สาย เพิ่มขึ้นจาก 447,097 สาย ในปี 2548 แต่ยังไม่เพียงพอ จึงเปิดให้นักลงทุนเอกชนเข้าร่วมดำเนินการ

โทรศัพท์มือถือ พบว่าในปี 2551 มีประชาชนใช้เพิ่มขึ้นเป็น 214,200หมายเลข คิดเป็นร้อยละ 0.4 ของประชากรทั้งหมด ถือว่าเป็นสัดส่วนที่ต่ำมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่ม CLMV เช่น กัมพูชา มีร้อยละ 18และ เวียดนาม มีร้อยละ 27

อินเทอร์เน็ต มีสองหน่วยงานหลัก ได้แก่ กระทรวงโทรคมนาคมและไปรษณีย์ (MPT) และ Myanmar Teleport ทั้งนี้เป็นเพราะอินเทอร์เน็ตในเมียนมาร์มีราคาแพงแต่มีความเร็วต่ำ รวมทั้งมีการตรวจสอบผู้ต้องสงสัยทางการเมืองจากรัฐบาลเมียนมาร์ และสั่งปิดกั้นการเข้าเว็บไซต์ต่างชาตินอกเครือข่ายเมียนมาร์ด้วย ซึ่งด้วยข้อจำกัดเหล่านี้ทำให้มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตค่อนข้างต่ำ โดยพบว่าในปี 2550 มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเพียง 40,000 คน หรือคิดเป็นอัตราส่วน 1 : 1,000 คน เท่านั้น ในขณะที่เวียดนามมี

อัตราส่วนผู้ใช้มากที่สุดในกลุ่ม CLMV คือ 205 : 1,000 คน รองลงมาคือ ลาวมี 17 : 1,000 คนและ
ประเทศกัมพูชา 5 : 1,000 คน

6) กฎระเบียบการค้าการลงทุน

6.1. ภาษี

■ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

รายได้ทั้งหมด ไม่ว่าจะได้จากบริษัทหรือส่วนบุคคล จะต้องชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
ชาวต่างชาติที่อยู่ในพม่าเป็นระยะเวลาตั้งแต่ 183 วันขึ้นไป ถือเป็นชาวต่างชาติที่มีถิ่นพำนักในประเทศ
ชาวต่างชาติที่มีถิ่นพำนักในประเทศและพลเมืองทั่วไป จะชำระภาษีรายได้แบบก้าวหน้า เริ่มที่ 3% ไป
จนถึง 30% ชาวต่างชาติที่ไม่มีถิ่นพำนักจะต้องชำระภาษีอัตราเดียว คือ 35% หรือแบบก้าวหน้าโดย
เริ่มที่ 3% ถึง 50% ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าแบบไหนมากกว่า

■ ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ทุกธุรกิจที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัตินิติบุคคล (Myanmar Company Act) โดยไม่คำนึงถึง
รูปแบบของธุรกิจ จะต้องชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลที่อัตราคงที่เท่ากับ 30% ยกเว้นโครงการภายใต้
MIC Permit อาจยกเว้นได้ 50% หากเป็นการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก

■ ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ภาษีสรรพสามิตสำหรับนำเข้าเครื่องจักรที่ใช้งานด้านเหมืองแร่ (Mining Machinery and
Equipment) จะอยู่ที่ประมาณ 1%

6.2. กฎหมายการลงทุน

ประเทศเมียนมาร์ได้ออกกฎหมายการลงทุนต่างชาติ (Myanmar Investment Law : MIL) ซึ่ง
ประกาศใช้เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2531 โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. การจัดสรรทรัพยากรของประเทศตั้งอยู่บนพื้นฐานของระบบเศรษฐกิจตลาด

2. การส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนและผู้ประกอบการ และส่งเสริมกิจกรรมของผู้ประกอบการ

3. การดำเนินการเศรษฐกิจแบบเปิดเพื่อการค้าและการลงทุนกับต่างประเทศโดยภายใต้กฎหมายการลงทุนจากต่างประเทศ (Foreign Investment Law) ของเมียนมาร์ ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมและดูแลของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของเมียนมาร์ (Myanmar Investment Commission :MIC) มีหลักประกันและการคุ้มครอง ดังนี้

3.1 อนุญาตให้นำเงินตราต่างประเทศเข้า-ออกได้

3.2 อนุญาตให้ชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานในเมียนมาร์ส่งเงินกลับได้หลังจากหักภาษีเงินได้ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ

3.3 ธุรกิจที่ดำเนินการภายใต้กฎหมายการลงทุนของต่างชาติจะได้รับการคุ้มครองว่าจะไม่ถูกยึดและครอบครองโดยรัฐและนอกจากนี้ นักลงทุนต่างชาติสามารถเช่าพื้นที่ดำเนินการระยะยาว (Long term lease) ได้จากรัฐบาลเมียนมาร์โดยค่าเช่าพื้นที่ในพื้นที่อุตสาหกรรม (Industries Zone) ของรัฐบาลอยู่ในอัตรา 3 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อตารางเมตรต่อปี

การลงทุนของต่างชาติในพม่า สามารถเลือกดำเนินการแบบใดแบบหนึ่งใน 3 ลักษณะ ดังนี้

1) **เป็นเจ้าของเดี่ยว** ห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด หรือ บริษัทสาขาของต่างประเทศ ห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือบริษัทจำกัดที่ก่อตั้งเป็นบริษัทนอกประเทศ สามารถทำธุรกิจได้โดยเป็นสาขาต่างประเทศโดยนำเงินทุนเท่าที่ต้องการสำหรับการทำธุรกิจของสาขานั้น

2) **ในรูปแบบของสัญญาการแบ่งผลผลิต (Production Sharing Contracts)** กับหนึ่งในรัฐวิสาหกิจของประเทศ (the state-owned economic enterprises, SEEs) สำหรับการสำรวจ การผลิตและการขายปิโตรเลียม ก๊าซธรรมชาติ และด้านเหมืองแร่

3) **ในรูปแบบของการร่วมกิจการ (Joint Ventures)** ไม่ว่าจะเป็นห้างหุ้นส่วน หรือ บริษัทจำกัดกับบุคคล บริษัท สหกรณ์ หรือ รัฐวิสาหกิจของประเทศ

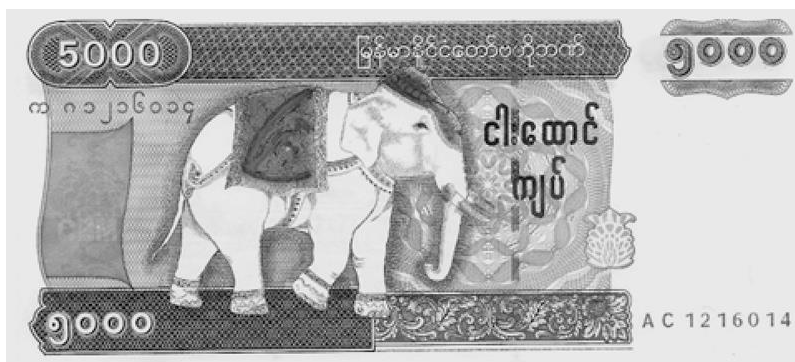
7) การจัดการด้านการเงิน

7.1. ค่าเงินตรา

เงินตราที่ใช้จ่ายหมุนเวียนในเมียนมาร์ มีอยู่ 2 ประเภท คือ

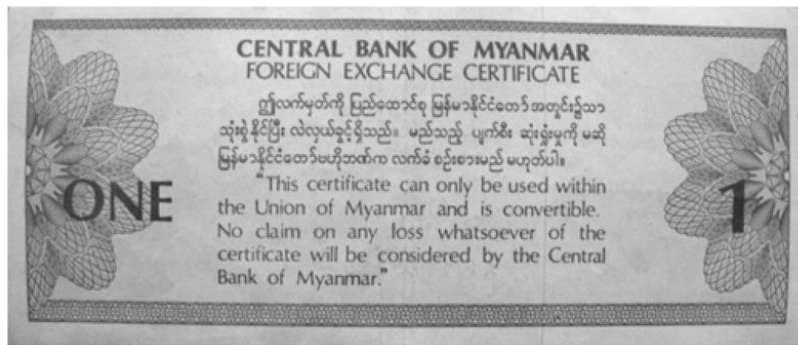
1. **เงินจ๊าด (Kyat)** ธนบัตรของเมียนมาร์จะมีราคาต่ำสุด 5 จ๊าด และสูงสุด 5,000 จ๊าด (เริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2552) นอกจากนี้ยังมีธนบัตรราคาใบละ 10, 20, 50, 100, 200 และ 500 จ๊าด การใช้จ่ายภายในประเทศต้องใช้เงินสดเท่านั้น ไม่มีการรับบัตรเครดิต ดังนั้น ผู้เดินทางมายังเมียนมาร์ต้องเตรียมเงินดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อมาแลกเปลี่ยนเป็นเงินจ๊าด

ข้อพึงระวัง เงินดอลลาร์สหรัฐฯ ที่นำมาแลกต้องมีความสมบูรณ์ ไม่มีรอยพับเพราะมักจะถูกปฏิเสธไม่รับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ที่มีรอยพับหรือรอยยับยู่ยี่ อย่างไรก็ตาม ในระบบการเงินของประเทศได้กำหนดอัตราแลกเปลี่ยนไว้กับระบบธนาคาร ไว้ที่ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ มีค่า เท่ากับ 5-7 จ๊าด แต่ในความเป็นจริง จะมีการใช้อัตราแลกเปลี่ยนจากร้านค้าทั่วไป ในอัตรา 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ เท่ากับ 750-800 จ๊าด ทั้งนี้ อัตราแลกเปลี่ยนดังกล่าวมีการปรับเปลี่ยนค่าอยู่ตลอดเวลา

รูปที่ 3 ตัวอย่าง ธนบัตรของเมียนมาร์ ราคา 5 จ๊าดและ 5,000 จ๊าด

2. เงินดอลลาร์เมียนมาร์ (Foreign Exchange Certificate (FEC)) คนต่างชาติที่พำนักในเมียนมาร์และจำเป็นต้องจ่ายค่าสาธารณูปโภคหรือสินค้าที่ผลิตโดยราชการหรือองค์กรของรัฐ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ หรือน้ำมัน ต้องจ่ายด้วยเงินดอลลาร์เมียนมาร์ หรือ Foreign Exchange Certificate (FEC) การแลกเปลี่ยน FEC ทำได้โดยนำเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ไปแลกที่ธนาคารหรือตลาดมืดในประเทศเมียนมาร์ ธนบัตร FEC จะมีราคาใบละ 1, 5, 10 และ 20 ดอลลาร์เมียนมาร์ โดยอัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ เท่ากับ 1 ดอลลาร์เมียนมาร์ เมื่อนำ FEC ไปแลกคืนจะได้รับเงินจ้ำตกลับ

รูปที่ 4 ตัวอย่าง ธนบัตรดอลลาร์เมียนมาร์

7.2. อัตราการแลกเปลี่ยนเงินตรา

สกุลเงิน จ้ำต (kyat) มีอัตราแลกเปลี่ยน (ณ มี.ค. 2554) – อัตราทางการ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ เท่ากับ 5.6 จ้ำต อัตราไม่เป็นทางการ 1 ดอลลาร์เหรียญสหรัฐฯ เท่ากับ 860 จ้ำต

ตั้งแต่กุมภาพันธ์ 1993 ธนาคารกลางของพม่าได้ออก Foreign Exchange Certificates (FECs) ซึ่งมีมูลค่าเทียบเท่าเงินเหรียญสหรัฐฯ ที่อัตราแลกเปลี่ยนอย่างเป็นทางการ FECs สามารถใช้ทั้งผู้ถิ่นพำนักและไม่มีถิ่นพำนักในประเทศสำหรับธุรกรรมด้านการเงินในพม่า

ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555 รัฐบาลอนุญาตให้ประชาชนแลกเปลี่ยนเงินจ๊าด เพิ่มขึ้นเป็น 10,000 ดอลลาร์(สรอ.) จาก 2,000 ดอลลาร์(สรอ.) โดยไม่ต้องมีเอกสารสำหรับต่างชาติสามารถแลกเปลี่ยนเงินจ๊าด ณ ท่าอากาศยานเพิ่มขึ้นเป็น 2,000 ดอลลาร์(สรอ.) จาก 200 ดอลลาร์(สรอ.) เพื่อสนับสนุนให้ธุรกรรมแลกเปลี่ยนเงินเข้าสู่ระบบมากขึ้น

ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2555 ธนาคารกลางเมียนมาร์ประกาศใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบจัดการ (Managed Float Exchange Rate) และเริ่มเผยแพร่อัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินต่างประเทศอ้างอิงรายวัน ตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2555 (อัตราแลกเปลี่ยนอยู่ที่ 818 จ๊าด/ดอลลาร์ (สรอ.)

7.3. ระบบธนาคาร

ในปัจจุบันระบบการธนาคารของพม่า ประกอบด้วย ธนาคารกลาง ธนาคารเฉพาะด้านของรัฐ จำนวน 4 แห่ง ธนาคารพาณิชย์เอกชนของพม่าประมาณ 20 แห่ง และสำนักงานตัวแทนของธนาคารพาณิชย์ต่างชาติประมาณ 11 แห่ง ดังนี้

- **ธนาคารกลาง (The Central Bank of Myanmar)** ทำหน้าที่ ควบคุมสถาบันการเงินทั้งหมด กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และเงินฝาก อัตราส่วนของสินทรัพย์และหนี้สิน อัตราแลกเปลี่ยนและออกธนบัตร

- **ธนาคารเฉพาะด้านของรัฐ** ได้แก่ (1) The Myanmar Economic Bank , (2) The Myanmar Foreign Trade Bank, (3) The Myanmar Agriculture and Rural Development Bank, (4) The Myanmar Investment and Commercial Bank

- **ธนาคารพาณิชย์เอกชน** ธนาคารพาณิชย์เอกชนของเมียนมาร์ได้รับอนุญาตให้ทำธุรกิจเฉพาะภายในประเทศ (Domestic Business) เท่านั้น ไม่สามารถทำธุรกิจด้านต่างประเทศได้ (Foreign Transaction) ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์เอกชนของเมียนมาร์มีจำนวน 20 แห่ง

- **ธนาคารต่างประเทศ** ปัจจุบันมีธนาคารต่างประเทศตั้งอยู่ในประเทศเมียนมาร์ ได้แก่ ธนาคารแห่งสาธารณรัฐเวียดนาม แต่ไม่สามารถทำธุรกิจการรับฝากเงินได้ จะเป็นเพียงประสานงานในเรื่องเอกสาร และการนำเสนอข้อมูล เท่านั้น

8) ขั้นตอนการดำเนินการลงทุน

8.1. การก่อตั้งบริษัท

ผู้ลงทุนชาวต่างชาติจะต้องกรอกแบบฟอร์มและยื่นข้อเสนอการลงทุนให้กับ MIC โดยที่ MIC จะออกใบอนุญาตถ้าข้อเสนอได้รับการรับรองแล้ว บริษัทที่เกี่ยวข้องกับการค้าขายกับต่างชาติ จะต้องจดทะเบียนในฐานะเป็น ผู้นำเข้าและผู้ส่งออกกับกระทรวงพาณิชย์

8.2. การจดทะเบียนบริษัท

- 1) การดำเนินธุรกิจตัวแทนบริษัทต่างชาติสามารถแต่งตั้งบุคคล หรือผู้ประกอบการ เป็นตัวแทนธุรกิจใหม่ได้โดยตัวแทนจะต้องจดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์ของพม่า
- 2) การตั้งบริษัทหรือสำนักงานสาขาบริษัทต่างชาติหรือสำนักงานสาขาที่ตั้งใหม่ จะต้องขออนุญาตทำการค้า (Permit to Trade) จากกระทรวงวางแผนและพัฒนาเศรษฐกิจ แห่งชาติก่อนจดทะเบียนบริษัทกับสำนักงานจดทะเบียน

8.3. ขั้นตอนการยื่นขออนุญาต

ผู้ลงทุนชาวต่างชาติจะต้องกรอกแบบฟอร์มและยื่นข้อเสนอการลงทุนให้กับ MIC โดยที่ MIC จะออกใบอนุญาตถ้าข้อเสนอได้รับการรับรองแล้วกรณีที่ธุรกรรมนั้นเป็นรูปแบบของบริษัทจำกัด จะต้องขอใบอนุญาตเพื่อการค้าจาก Ministry of National Planning and Economic Development ผ่านทาง Company Registration Office หลังจากได้รับอนุมัติให้ทำการค้าแล้ว บริษัทต้องลงทะเบียนกับ Company Registration Office ภายใต้ Ministry of National Planning and Economic Development ให้เป็นไปตาม Myanmar Company act 1914 ถ้าบริษัทเป็นการร่วมลงทุนกับองค์การของรัฐ จะต้องจดทะเบียนให้เป็นไปตาม Myanmar Company Act 1914 และ Special Company Act 1950 บริษัทที่เกี่ยวข้องกับการค้าขายกับต่างชาติ จะต้องจดทะเบียนในฐานะเป็น ผู้นำเข้าและผู้ส่งออกกับกระทรวงพาณิชย์

แหล่งข้อมูล :

- กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์. คู่มือการค้าและการลงทุนสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์. สำนักข่าวพาณิชย์ กรมส่งเสริมการส่งออก : กรุงเทพฯ, 2555
- กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กระทรวงอุตสาหกรรม. คู่มือการลงทุนด้านอุตสาหกรรมเหมืองแร่ในสหภาพพม่า. กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ : กรุงเทพฯ, 2548
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ร่วมกับสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ดัชนีคู่มือการลงทุนสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : กรุงเทพฯ, 2554
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. รายงานเศรษฐกิจการเงินสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์. จากเว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย (<http://www.bot.or.th/Thai/EconomicConditions/AsianEconomies>)
- ฐานข้อมูล Index Mundi : World Factbook จากเว็บไซต์
http://www.indexmundi.com/southeast_asia.html
- ฐานข้อมูล The World Factbook จากเว็บไซต์ Central Intelligence Agency : CIA, U.S.A.
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/index.html>